

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Bátori régens-u. 29
Sárgóncim: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 15 dinár
Negyedévre - 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 augusztus 29 | POLITIKAI NAPILAP | III. évf. 188. szám | Kedd

Dolgozni!

„A munka korunk ideálja”
(Kellermann: Alagu)

A forradalom nem az építés és a munka manifesztációja; a forradalom programja a korlátok szétörése, a fennálló rend megdöntése, elsöprése és megsemmisítése mindannak, ami a forradalmi cél elérésének útjait keresztezi; a forradalmi ideológia a rombolás katekizmusa és mégis, amikor az ezerkilencszázti-zennyolcas forradalom végigsöpört Európa keleti államain, a forradalom programjának egyik fáklyavivője mondotta el ezeket az éppen nem forradalmi szavakat: dolgozni, dolgozni, dolgozni! Ez a három szó már 1918-ban sem jelenthette a forradalmi program összesűritését, értelmük ma sem az, de a szavak és a tisztánlátás egyszerűsége mindennap inkább jelentőséget nyer Európában ahol a legkülönbözőbb politikai és diplomáciai tanácskozások még mindig nem a munka programját részletezik. Európában, ahol egy forradalom politikusa tűzbe ki célul a munka programját, ott a „béke és konszolidáció nagy műve” tehetségtelenkedő néhány államférfi még mindig a diplomácia elavult és százszor kitanult mesterfogásaival, az imperializmus és a militarista szellem fenyegető kardcsörtetésével és a politikai rothadt szótárából kiszedett jel-szavakkal igyekeznek ismét rendet teremteni Európa majdnem reménytelen zűrzavarosában. Ott, ahol a politika szelmalomharca huzódik, s ahol a százszor megunt hőst a Sancho Panzák és a szélhámosok százazrei kísérik, ahol a diplomácia agyafurtsága és lelkiismeretlensége a titkos szerződések bizonytalansága ismét fojtóan nehezé teszik a levegőt, ott az elfáradó gondolat, mint oázison pihen meg, ha a munka valahol templomot épít önmagának. A munka, amely program, ideál, ut amely a békéhez vezet, a munka, amelynek hitvallói annyira megfogytak a világháboru óta. Ott, ahol olyan sötét távlatok nyílnak meg a szemlélő előtt, mint a rekonstruálódni nem tudó Európában, ott a gondolat pihenőt tart és örömtortül, ha egyetlen kiállításon dokumentálni lehet az Ember legnemesebb örökségét, a munkát. Es mindegy, hogy a bécsi mintavásár biztatja-e az Európa jövőjében kételkedőket, vagy a prágai Messe, midégy, hogy Lipcse tesz-e becsületes vallomást a munka akarása mellett, vagy Apatin, a bácskai kis város, az öröm azonos és ugyanaz: a munka útja az, amely a békéhez vezet. A megnyugvashoz, a rendhez, a békéhez, az emberhez méltó élethez az az ut vezet, amelyen Bécs, Prága, Lipcse, Zagreb sé

Apatin a stációk és nem az a politikai program, amely az elpusztított francia területek újjáépítésére kisajtott milliárdokat a lengyel hadsereg szuronyainak és gránátjainak beszerzésére fordította. Nem azé a politikáé Európa jövődjé, amely a birtoklásért verseng, nem az imperialista politikáé

és a nagyhatalmi vágyak örvöngője, hanem azoké, akik kis értékeiket a munka verejtékével kamatoztatják. A munkás nemzeteké a jövő és nincs olyan imperializmus és nem lehet annyi szurony, amely fölött ne győzne egyszer az egyetlen ideál: a munka.

Csehszlovákia fegyveresen akarja megvalósítani a korridort

Berlin. (Eredeti távirat.) Az „Universal Service” jelentése szerint kétségtelen bizonyítékok mutatják, hogy Csehszlovákia Ausztria megmentésének ürügye alatt katonai operációt készít elő, melynek tulajdonképeni célja az Ausztria és Magyarország között elhúzódó sáv megszállása által a sokat emlegetett korridor kérdésében befejezett tényt teremteni. A bizonyítékok, melyek a nagyhatalmak előtt is ismeretesek, kinos feltűnést keltettek különösen Rómában és Londonban. A Csehszlovákia által kötött katonai konvencióra vonatkozólag a „Hollandisch Nieuws Bureau” beavatott semleges forrásból arról értesül,

hogy a megállapodás a prágai katonai vezetők konkrét javaslatai alapján jött létre. A csehszlovák vezérkar a katonai konvenciók megkötését közös haditervek és katonai felvonulások kidolgozásával megfelelően előkészítette. A katonai operációk esetére, amelyek színhelye Ausztria és Magyarország között I-vo határ volna, az operáló hadseregek katonai fővezérsége a csehszlovák vezérkar alá kerül. Az Ordre de Bataille, melyet Nyugatmagyarország megszállásának esetére dolgoztak ki, intézkedik, hogy a csehszlovák főparancsnokság P. Charsky tábornok alá kerül, kinek vezérkari főnöke Sipek ezredes.

A délszerbiai kisebbségek kérdése

Bulgária javaslatai a Népszövetséghez és a bécsi interparlamentáris konferenciához — Thráciában tanulmányozzák a kisebbségek helyzetét

Beograd. Szofiai jelentés szerint a bolgár kormány feljelentést intéz a Népszövetséghez és ebben kérni fogja, hogy küldjön ki egy bizottságot Délszerbiába, amely hivatva lenne megvizsgálni azokat a sérelmeket amelyeket a bolgár kisebbség szenvedett az SHS hatóságok részéről. A kormány meg fogja tenni a szükséges intézkedéseket, hogy a bolgárok ezen újabb követeléseit a Népszövetség visszautasítsa.

Népszövetség elfogadta a bolgár kormány azon javaslatát, amelyben a trákiai kisebbségek helyzetének felülvizsgálását kérte, bár a Macedoniára vonatkozó javaslatot visszautasította.

Bulgária egyébként a bécsi interparlamentáris konferenciára is elküldötte a delegátusait, akik Atanackov szobranje elnök vezetésével ma átutaztak Beogradon. Atanackov Bécsben is előterjesztést tesz a délszerbiai kisebbségek helyzetének megvizsgálására.

Szófiában egyébként nagy meglepettséget váltott ki az a hír, hogy a

Az osztrák—olasz uniót nem engedi meg a kisantant

Beogradban idegesen figyelik az eseményeket — Bécs most olaszbarát Lloyd George mandátumot adott Olaszországnak!

Beograd. A kisantant minisztereinek tanácskozása és a 25 esztendőre megkötött cseh jugoszláv védelmi szövetségén kívül ma a beogradi és a prágai politikai köröket leginkább Ausztria viszonya érdekli. Azzal tisztában vannak a kisantant államainak minden fővárosában, hogy a német osztrák köztársaság rendkívül súlyos gazdasági helyzetben van és ebből nem szabadulhat ki, ha csak valahonnan nem érkezik segítség számára. Ezt a szorult helyzetet most Olaszország igyekszik

kiaknázni, ami annál könnyebben sikerül neki, miután Bécsben most rendkívül kedvező a hangulat Olaszország számára. Az osztrák-olasz barátság Beogradban igen nagy elégedettséget keltett, diplomáciai körökben az a vélemény, hogy a kisantantnak, de elsősorban Jugoszláviának semmi esetre sem szabad belenyugodni Ausztriának Olaszországhoz való csatlakozásába.

A Délbácska beogradi munkatársa ma egy, a külügyminiszterhez közelálló személyiségtől a következő felvilágosi-

tást kapta: A külügyminiszterium a leg nagyobb érdeklődéssel figyeli az osztrák eseményeket, elsősorban pedig Seipelnek Schanzerral folytatott tárgyalásait. Az osztrák-olasz tárgyalásokra vonatkozólag a legellentétebb hírek kerültek forgalomban. Egy verzió szerint Lloyd George mandátumot adott Olaszországnak az Ausztriával megkötendő egyezményre sőt a két ország uniójára is. Egy másik verzió tagadja ennek a mandátumoknak

ma délelőtt Marienbadban egyezményt kötöttek melynek értelmében kötelezik magukat arra, hogy megakadályozzák Ausztriának Olaszországhoz való csatlakozását és nem fogják megengedni Olaszország beavatkozását Ausztria belügyeibe.

Marienbadnak egyébként a királyi páron és a kisantant miniszterein kívül még egy igen érdekes vendége van. Manzoni gróf a volt beográdi olasz követ szintén a cseh fűrdőhelyen nyaral.

Roma (Eredeti táv.) Piratera kincstári miniszter a sajtó képviselői előtt nyilatkozott Olaszországnak magatartásáról Ausztriával szemben és bejelentette, hogy az osztrák köztársasággal a tárgyalások megindultak. A miniszter nyilatkozatában azt mondta, hogy Olaszország kedvező szándékot táplál Ausztria iránt, mert tudja, hogy Ausztria összeomlása a szomszédos államok gazdasági viszonyaira katasztrófális lenne.

Az olasz sajtó is részletesen foglalkozik az Ausztriával most megindított tárgyalásokkal. A „Giornale d'Italia” meg egyeztetetőknek tartja az olasz-osztrák vámuniót az állami függetlenség megtartásával. Az „Epoca” az angolok agyályaival foglalkozik és rámutatott arra, hogy az olasz-osztrák szövetség biztosítja Olaszország számára Trieszt birtokát és megerősíti az adriai pozíciót. Ezzel lehetővé teszi Olaszország erősebb terjeszkedését a Földközi tengeren kelet és nyugat felé.

Az olasz lapok általában kedvezően

a létezését és azt állítja, hogy Olaszország a saját felelősségére folytatja a tanácskozásokat Ausztriával.

Bárhogyan áll is ez az ügy, tény az, hogy Olaszország nemcsak pénzügyileg akarja támogatni Ausztriát, hanem előkészíti annak egyesülését Olaszországgal. Ez a terv ma már nagyon komoly formákat öltött, úgy, hogy a kisantant miniszterei miután kormányaiktól megkapták az utasításokat

ítélik meg az olasz-osztrák vámunió létrejvetelét, mely mindkét ország érdekeinek szem előtt tartásával valószínűsíthető meg.

Seipel és Segur pénzügyminiszter ma visszaérkeztek Bécsbe és azonnal tanácskozásokat folytattak a külügyminiszterrel, aki a Népszövetség tanácskozásaira Genfben utazik. Az államférfiak annak szükségességét hangoztatták, hogy Ausztria ügyét a Népszövetség előtt szorgalmazni kell. Ennek megfelelőleg Grünberger külügyminiszter Genfben ismertetni fogja Ausztria helyzetét, az osztrák önszegélyakció késedelmének okait és kifejti, hogy a köztársaság megmentése érdekében szükséges a megígért segélyeszközök haladéktalan rendelkezésre bocsátása. Időközben pedig Bécsben minden előkészület megtörténik arra vonatkozólag, hogy ha a Népszövetség idejében kedvező döntést hoz a határozatok nyomban végrehajtsanak.

A kancellár a napokban magához fogja kéretni az ipari, kereskedelmi és pénzügyi szakszervezeteknek vezető személyiségeit a gazdasági helyzet megbeszélése végett.

A parlamentközi unió megkezdte tanácskozásait Bécsben

A magyar „emigránsok” pamfletje

Bécs. (Eredeti távirat.) Az interparlamentáris konferencia ma megtartotta első ülését. Seipel elnöki megnyitójában üdvözölte a 24 állam megjelent küldötteit. Ezután egyhangulag a konferencia elnökévé választották Mataját, az osztrák keresztényszocialisták ismert vezérét. Mataja a tárgysorozat ismertetését félbeszakítva bejelentette, hogy a konferencia tagjai között röpiratokat osztogattak szét, amelyek aláírói gróf Károlyi Mihály, Hock János, Linder Béla, Jászai Oszkár, Szende Pál, akik aláírói minőségükben mint a magyar emigráció megbízottai szerepelnek. Mataja kijelentette, csak most jutott tudomására, mit tartalmaz a röpirat, amely hamis a rágalomtól. A konferencia elnöksége feljelentést tett a bécsi rendőrfőnökségen, kérve, hogy vessenek véget ezeknek az üzemeknek. A rendőrfőnök utasítást adott a röpirat osztogatóinak letartóztatására. Kéri az osztrák tagokat, hogy támogassák nehéz munkájában, nehogy Magyarországot a konferencián ismét sérelem érje.

Az interparlamentáris Unió első ülésén a jegyzőkönyv hitelesítése után

az egyes nemzetek kiküldötteit igazolták. A kisebbségek kérdésében Adelsvared báró javaslata, hogy interparlamentáris kisebbségi bizottság alakításuk, bizonyos módosításokkal elfogadott. Az erre vonatkozó magyar javaslatot, melyet Berzeviczy Albert ismertett, nagy figyelem közt hallgattak és tanulmányozás végett kiadták a szervező bizottságnak. A vasárnapi ülésen jelen voltak Amerika, Japán, Chile, Anglia, Belgium, Hollandia, Dánia, Svédország, Norvégia, Németország, Svájc és Magyarország kiküldöttei. A magyar csoport a magyar követség palotájában tanácskozott a küldöttség követendő magatartásáról és valószínűleg nyilvános ülésen válaszol arra az ugynevezett memorandumra, amelyet a Bécsben áskálódó magyar emigránsok adtak ki. Ezen memorandum miatt a magyar kiküldöttek között nagy felháborodás uralkodik.

A konferencián Franciaország, Anglia, Csehország, Jugoszlávia, Románia és Belgium is részt vesznek. A nemzeti kisebbségek kérdésében Lukács György, magyar delegátus terjeszt elő javaslatot.

Megjöttek a dollárok!

BEOGRAD (Eredeti távirat) A Bleer csoporttal megkötött szerződés értelmében ma fizették le Beogradban a bankcsoport képviselői a köicsön összeg első részletét tizenöt millió dollárt A pénzt a Narodna Bankánál helyezték letétbe.

A bácsföldvári hallucináció

Amikor rosszul hallanak a névteien feljelentők

A maga nemében pártatlan hallomása volt Bácsföldváron eddig két ismeretlen urnak. Ők egy időben, egy helyen, ép fülű emberek társaságában olyan kijelentést hallottak, amit a többiek nem hallottak, pedig lehetek körülbelül 250-en.

Az esetről a következőkben értesítette a „Délbácskát” bácsföldvári tudósítója:

1922. június 8-án, Sándor király esküvőjének napján az a sajtóságos hallomása volt két ismeretlennek, hogy a bácsföldvári zsinagógában a nagy nyilvánosság előtt, a hivatalos letentiszteleten Kaufmann, az izraelita hitközség akkori előlmádkozója a Károly császárt idézte. Erdemes megemlíteni, hogy ugyanabban az időben zsufoháig tömve volt a kicsi kis zsinagóga mind néfe hitű és nemzetiségű néppel, de senki sem hallott ott semmi nemzetellenes, pedig ők is fizyelték — csopán az a két kiváló megfigyelő. És ment a feljelentés: Kaufmann nyilvános isentiszteleten mindenki fölé hallatára azt mondta háromszor: Zsibó Káiser Karl! A feljelentésnek folytatása is lett: Kaufmann letartóztatja ugyanaz a csendőrkapitány, aki június 8-án személyesen jelen volt a királyi párért való inán a zsinagógában, de ott nem hallott semmi különösöt.

Az ügy további fejleményei: első tartózkodási hely: újvidéki csendőrlaktanya, időtartam 4 nap. Második átmeneti állomás: újvidéki katonai bíróság, ismét 4 nap, még mindig kihallgatás nélkül. Harmadik stáció: szabadság-hadbíróóság, időtartam 1 nap. Itt sok intézkedés érdemlegesen kezelik az ügyet és azonnal végzik, hogy egyenesen nevetségessé váljanak a Kaufmann eilea emitt vádat, hogy Kaufmann állítólag éltelett egy embert akl életében önhibáján kívül osztrák császár is volt és már meg is halt! .. A hadbíróóság elejt a vádat és megszünteti az egész mókát. Negyedik utolsó állomás: a szabadság rendőrszolgálat fogdája, 9 napig teljesen elfeledve. Akkor jut eszébe valakinek, hogy Kaufmannt heza kell toloncolni Bácsföldvárra.

Eddig tart a megburcoltatás. Jelenleg az a legérdekesebb a dologban, hogy azért a vádért, melyben nem találta bűnösnek Kaufmann az igazságszolgáltatás legfőbb fóruma, az öbecse szolgáló nr bűnösnek mondja ki és rendőri megfigyelés alá helyezte.

Még csak annyit ha az igazságszolgáltatás nem is tette magáévá a bácsföldvári hallucinációból eredő gyerekes vádat, s nem is dobta át a határon Kaufmann az első pillanatban, annyit mindenesetre sikerült elérnie annak a bizonyos ismeretlen két urnak, hogy egy családost ember alaposan megburcoltak és rengeteg költségbe kevertek. Ez a tudat ugy látszik teljesen kielégíti nemes önértelüket.

Az osztrák történelmi levéltár felosztása.

Bécs. (Eredeti távirat.) Ausztria az utódállamokkal rendezni kívánja történelmi levéltárát, mert a békeszerződés értelmében az egyes utódállamok számot tarthatnak államaikra vonatkozó okmányokra. Ennek megfelelőleg Ausztria már a jövő hónapban kiadja Csehszlovákia okmányait, ezután pedig Magyarországra és a többi utódállamokra kerül a sor.

Hirdessen a Délbácskában!

A prágai sajtó a kisantant tanácskozásairól

Prága. (Eredeti táv.) A prágai sajtó a kisantant értekezleteivel foglalkozik. A Tribuna a következőket írja: Az értekezletnek nincsenek olyan rendkívüli céljai, mint azt a magyar sajtó véli. A delegátusok azért találkoztak, mert a kisantant három közös érdekű állam szövetsége. Ez a szövetség Európa békejének megvédésére hasznosnak bizonyult. A békeszerződések védelmére alakult kisantant nélkülözhetetlenségét mutatják Magyarországnak a békeszerződések megsemmisítésére irányuló törekvései is.

A „Venkov“ szerint a kisantant

államférfiai célul tüzték ki a Népszövetség őszi ülészakának előkészítését. A programon szerepel Magyarországnak a Népszövetségbe leendő felvétele is. Mivel a Népszövetségnek nincs végrehajtó hatalma, a felvétel közömbös, mégis, nem engedhető meg, hogy ott Magyarország képviselői a martyr szerepét játsszák.

A „Narodni Listy“ szerint a tárgyalások célja a kisantant paktumának kidolgozása olyképpen, hogy a közép-európai kérdésekben egységes frontot alkothasson a kisantantban tömörült négy állam.

Csehszlovákia gazdasági válság előtt

680.000 munkanélküli

Csehszlovákia volt meghatalmazott minisztere, Schuster dr., aki most a Wiener Bankverein cseh testvérléteztének az Allgemeine Böhmische Bankverein-nek elnöke, ma a Csehszlovákia közgazdasági problémáiról a következő érdekes nyilatkozatokat tezte:

— Mindinkább érezhetővé válik a szomszédos államok, főként a volt osztrák-magyar monarchia utódállamai gazdasági helyzete és ennek következménye Csehszlovákiában is. Csehszlovákiában immár 680.000 munkanélküli van. Ennek az az oka, hogy Csehszlovákia elsősorban exportállam és az export mostan számos akadályokba ütközik. A legnagyobb akadály a szomszédos államok valutáinak alacsony kursusa. Ehhez járul még az is, hogy az utódállamok számos forgalmi akadályokat támasztanak, mesterséges kereskedelempolitikai és valutáris rendelkezéseket adnak ki, amelyek a kölcsönös forgalmat megakadályozzák, anélkül, hogy céljaikat elérték volna. A valuta akkor emelkedik, ha az illető állam gazdaságilag és politikailag konszolidálódik, ha államháztartásában a kiadásokat rendszeres állami bevételek fedezik, ha a bankjegyek további inflációját megakadályozza és a gazdasági fejlődés lehető-

ségett nem érintve új jövedelmi forrásokat biztosít magának.

— Ugyanmá lenne mostan bebizonyítani, hogy minden baj, amely egy államot sújt, a szomszédos államokban is érezhető. Németország helyzete és az ezáltal kommunista rendszer következtében Oroszországgal kikapcsolódása a világtól elég bizonyíték erre az alapigazságra, amelyet azonban nem lehet eléggé hangsúlyozni. Igen örvendetes, hogy a még mindig tartó ipari válság ellenére is Csehszlovákia kereskedelmi mérlege eddig még jelentősebb rosszabbodást nem mutatott fel, amennyire az idel év első négy hónapjának mérlegéből megítélhető. Államunk kivitele a nyugati államokba növekedett, ezzel szemben viszont a rosszabb valutájú államokba, főként az utódállamokba irányuló kivitel csökkent. A bevétel az idel év első négy hónapjában 12.453.600 métermázsára ugrott, az előző év ugyancsak első négy hónapjának 15.469.200 métermázsájával szemben. A bevételben az idel év első harmadában is Németország vezet 6.716.800 métermázsával a múlt év első harmadában szállított 7.745.400 métermázsával szemben.

Zavartalanul folyt le a „Kulturbud“ vrbasi kongresszusa

108 helyi csoportja és 50 000 tagja van a Kulturbundnak — A belügyminiszter a Kulturbund tevékenységéről és céljairól — Dr. Grassl beszéde

(Saját tudósítónktól.) Az a sok kőszá hír és kellemetlen eseményeket bejósoló találgatás, amely a „Deutsches Kulturbund“ verbászi kongresszusát megelőzte, nem akadályozhatta meg a „Kulturbund“ ban megszervezett németajku állampolgárokat abban, hogy imponáns tömegben jelenjenek meg a verbászi kongresszuson, amely, mint ilyen, az első nyilvános szereplése volt a Jugoszláviában élő kisebbségek tömegmegmozdulásának. A kongresszuson elhangzott — kétségtelenül őszinte és becsületes — nyilatkozatok ismét meggyőzheték a hivatásos gyanakodókat (és denunciansokat) arról, hogy a német nemzeti kisebbség sem a „állam-felforgató“ törekvéseket s hogy a Deutscher Kulturbund, valamint minden más, a kisebbségeken belül megszervezett kulturális célú alakulat, gazdasági intézmény és politikai párt egyetlen célja és feladata a munka és béke biztosítása. A „Kulturbund“ kongresszusa minden zavaró incidens nélkül folyt le, ami biztató ígérete annak, hogy hivatalos és nemhivatalos helyeken is a tisztultabb felfogás szemüvegén keresztül látni és mérlegelni azokat az eseményeket, amelyek a kisebbségek életében mindig az alkotmány keretén belül zajlanak le. A kongresszusról beérkezett részletes tudósításunk a következő:

A kongresszusra beérkezett hadi és zrímonyi tornászegyesületek szombat délután a Nagytemplom előtti téren tornagyakorlatokat végeztek, amelyeket nagyszámú érdeklődő nézett végig. Este a Casino nagytermében a német főiskolai hallgatók rendeztek kabarét, ugyanakkor hangverseny volt a Park nagyter-

mében, ahol feltűnő sikerrel szerepelt az újdéki énekkar.

Vasárnap reggel, a kongresszus megnyitása előtt Kleins Mátya fehértemplomi plébános tábori misét celebrált. Ugyanekkor ünnepléses istentisztelet volt Ujverbász valamennyi templomában.

A kongresszus megnyitóját előtámasztogó 2500 főnyi hallgatóság gyűlt össze a községi parkban. A katonazenekar elővezte a jugoszláv himnuszot, miközben a hallgatóság sűrűn élte Sándor királyt. A megnyitót előtámasztogó Karakásevics Gábor subotical rendőrkapitány, mint belügyminiszteri biztos, arra kérte a szónokokat, hogy nyilatkozataikban szorosan ragaszkodjanak a tárgyhoz mert a gyűlés zavartalan lefolyását csak így biztosíthatja.

Az elnöki megnyitót után a Kulturbund központi titkára, dr. Grassl emelkedett szólásra, aki egyórás beszédében többek között a következőket mondotta:

— Mi a Jugoszláviában élő német nemzeti kisebbség újból ünneplésesen hangszólunk itt az Isten szabad ege alatt, hogy egyesületünk sem államellenes tevékenységet nem fejt ki, sem politikával nem foglalkozik. Jó hazafiak akarunk lenni, egyenrangú polgárral az államnak és barátai kezünket nyújtjuk szerb polgártársainknak, akikkel küzdelemet folytatunk létesíteni. Természetesen németek akarunk maradni, amit sohasem tagadtunk meg. A Kulturbund megalakulása óta sok kellemetlenségnek és félreértésnek voltunk kitéve, egyesületünk intencióit sajnos állandóan félre magyarázták

és szándékosan meggátolták kulturmunkáját. A józan és beállása azonban ügylátszik fellépkerekedett, mert a belügyminiszter helyettese kijelentette előttem, hogy teljesen elismeri a Kulturbund céljait és tevékenységét. (Taps és éljenzés) A Kulturbund jelenleg 108 helyi csoporttal és közel 50.000 taggal rendelkezik, sok helyen könyvtárakat, torna-egyesületeket, szórakoztató és nevelő csoportokat alakított. Többek között nagy súlyt helyez az analfabéták tanítására is, a német nép- és középiskolák szaporításával és egy német tanítóképző felállításával.

Elkesken fogadott beszéde végén köszönetét fejezte ki a Srpszka Matricának a Götthe egyesület megalakításáért és a Götthe-kultusz ápolásáért. Utána dr. Krafft István beszélt, aki a Kulturbund jövő munkájának irányelveit szögezte le. Kisebbségi felszólalások után a kongresszus déli tízenkét órakor a legnagyobb rendben véget ért.

A kongresszust az Överbázi Casino-ban, az Ujverbázi Ipartestület és a Schunacher-vendéglő helyiségeiben rendezett bankett követte. A bankett után a Parkban rendezett dalosversenyen a gajdobrai Kulturbund dalos-egyesülete vitte el a pálmát. Hétfőn hajnalban és délelőtt az összes kiküldöttek hazautaztak.

A nemzeti kisebbségek ügyében Amerikában is kongresszust tartanak

Érdekes konferencia színhelye lesz a legközelebbi napokban Argentína fővárosa, Buenos-Ajres. Az „Internacional Law Association“ című világszövetség tart kongresszust a nemzeti kisebbségek védelme ügyében. A legtöbb európai állam is részt vesz az argentiniai konferencián, amely Amerika közvéleménye előtt akarja feltárni a nemzeti kisebbségek sérelmét. Ausztria delegátusa Hoffmansthal dr. részletes programot terjeszt elő a nemzeti konferencián. Hoffmansthal programja szerint, miként a Délbácska bécsi szerkesztősége értesült, az uralkodó államokat arra kell bírni, hogy a megalkotott gazdasági rendszabályokat a nemzeti kisebbségek javára és ne pedig elnyomására használják fel. Hoffmansthal delegátus fogja a konferencia elé terjeszteni azt a memorandumot, amely a Csehszlovákiában élő német és magyar kisebbségek helyzetét tárja fel. Az osztrák delegátus rá fog mutatni jelentésében arra, hogy a földbirtokreform teljesen kizsákmányolja Csehszlovákia nemzeti kisebbségeit. Ismertetni fogja ugyanebből a szempontból a román földbirtokreformot is. Javasolni fogja aztán, hogy a nemzeti kisebbségeknek mód adassék arra, hogy a sérelmeket pártatlan nemzetközi törvényszékek elé vitesék. Ugyanígy védelemben kívánja részesíteni a nemzeti kisebbségek társadalmi szervezetét is, amellyel a nemzeti kisebbségek sérelmeket a Népszövetség elé terjeszthetik. Ilyen esetekben a Népszövetség valamennyik államtárgya tehessen javaslatot az illető nemzeti kisebbség sérelmeinek meghallgatása és orvoslása céljából. A Buenos-Ajresben hozandó határozatokat közzé fogják a Népszövetség vezetésével is és fel fogják hívni, hogy a nemzeti kisebbségek ügyében eddigi határozatait és magatartását vegye revizió alá.

Szeptemberben jelenik meg a

DÉLBÁCSKA
RÉPES NAGY NAPTÁRA

1923-ra.

Hirdetéseket és megrendelést szeptemberig elfogad a kiadó-hivatal.

NAPI HIREK

— **Felvétel a sombori tanítóképzőbe.** A sombori tanítóképzőbe az idén is 40 növendéket vesznek fel. A kérvényhez mellékelni kell az alsó 4 osztályról szóló bizonyítványt, keresztlevelet, orvosi és az illető vagyoni viszonyairól szóló bizonyítványt. Előbbséget nyernek a kiserényekkel bírók. A felvett növendékek az intézetben ingyenes lakást és ellátást kapnak.

— **Másfélmillió koronát gyűjtött a Bánság az éhező orosz gyermekeknek.** Becskerekre tudósítunk jelenül: Ez év telén kétségesezt, szomorú sorsot járt be a világot: Az éhező oroszországi anyák küldték lakóhelyeiket és eső szavakat gyermekeikért, a boldogabb világnak és a szerencsésebb szülőknél, hogy mentse meg őket az éhhaláltól, a pusztulástól. S Európa síve megmozdult a szívetépő kérésre, kinyiták országszerete az oroszok s hullottak a pénzek az orosz anyák könnyeinek letörölésére, fájó aggodalmuk megszüntetésére. Az oroszországi inségakcióban méltóképpen résztvevő az SHS királyság lakossága. A kormány többmilliónyi segítyt szava- szott meg erre a célra s felbűvált bocsájtott ki a legmesszebbmenő gyűjtésre. A Bánság ez utal fényesen kitért magáért. A Bánság, mely már számtalanszor megmutatta páratlan adókatkészségét, most egyenesen csodálatraméltó példát statuált. Ugyazólván napok alatt kispült az akció, melynek élén Bogdanov Józsa dr. főispán és neje, valamint Rajlyt alapán állottak. Rövidesen megkezdődött a nagyszabású gyűjtés, mely a becskereki jótékonyasági egyesület k vezetésével folyt le és a lehető legszebb eredménnyel zárult le. Nagy összeget jövedelmek az akció részére a husvét három napján rendezett népnépzély, a helyben és vidéken tartott mulatságok és egyéb előadások bevétel. A segélyakció eredménye Torontál-vármegyében másfélmillió korona. Becskereken befolyt negyvenöt ezer háromszáz harmincöt dinár hatvanöt para, a vidéken pedig háromszázhuszonnégyezer nyolcszáz hatvan dinár és nyolcvannyoic para. Összesen tehát 370.196 dinár 53 para jutott a vármegyéből az éhező oroszok segélyezésére. A Bácskában folytatott gyűjtés adatai és eredménye eddig ismeretlen.

— **Leleményes csatlás Bácsföldváron.** Bácsföldvár községét egy ritka és aszállyal végrehajtott csatlás fojtalkoztatta. Az esetről a következőkben számol be a „Délbácska” helyi tudósítója: Augustus 25-én a délutáni órákban fejtűnt a községben egy kampós orru, göndör haju, 30 év körüli jól öltözött férfi és több gazdának 2000 koronás buavételre tett ajánlatot. Deánov Avakian bácsföldvári gabadával hamarosan megegyezett 60 mézára néve és foglalóul egy mázsa gabona árát 2000 koronát azonnal ki is fizetett. Deánov afeletti örömben, hogy kétezer koronát kap buzájáért, holott annak a napi ára 300 koronával alacsonyabb, azonnal befogott és egy óra múlva már elő is állott 2 koscs gabonával. Az ismeretlen gabonavásárló a buzát Weisz és társa cég magtárába vitette. A mászálskor Deánov utasította a magtárost, hogy ne az ő nevére vegye föl a gabonát, hanem annak a másik urnak a nevére, aki tőle azt már megvette. A magtáros kérdésére az ismeretlen ur újvidéki illetőségű Kovács Jánosnak mondta magát. A nevére kiállított gabonaátvételi nyugtával azután az ál Kovács János elment a cég bácsföldvári megbízottjához Steiner Józsefhez és 4000 dinárt vet fel a leszállított gabona fejében. Steiner nem adhatott neki abban a pillanatban több pénzt, mert kasszája üres volt; Steiner marasztalta őt, hogy addig legyen türellemmel, míg alkalmazottja megjön a postáról a pénzzel, akkor a többit is kifizetik. Kovács — azzal, hogy hamarosan visszajön — távozott. Deánov jött a másik fordulóra, kereste mindenfelé a vevőjét, de nem találta sehohsem. Akadtak egyesek, akik látták azt a bizonyos alakot alevé lépkedni a kukoricások felé, de már akkor későn volt: Kovács János eltűnt. Hír szerit Temerinben elfogták.

— **A Gabelsberger Gyors és Gépiróiskolában** (Laza Kossica utca 3) szeptember elsajén új tanfolyam kezdődik. Beiratkozások naponta délelőtt.

Görögország zsákutcába jutott

Jussuf Kemal bej, az angorat nemzeti kormány külügyminisztere, ki tegnap érkezett ide, hogy az antant-hatalmak főmegbízottival érintkezésbe lépjen, a helyzetről a következőkben nyilatkozott:

— **Katonai, pénzügyi és politikai okok** oly siralmas helyzetbe jutatták a görögöket, hogy vakmerő vállalkozásuk tovább folytatására nem gondolhatnak. A Szakunja folyónál és Jóniánál megvert és megítéztelt hadseregük a folytonos dezertálások következtében felbomlóban van. Görögország pénzügyi helyzete napról-napra rosszabb, a drachma, amely a múlt évben a frank fölött állott, most 30 centime-ot ér, s az aténi tőzsdét kénytelenek voltak bezárni. A görög kormány, hogy a zsákutcából kijutson, proklamálta XX. „Jonia autonómiáját”, amivel a korszal visszavonulást óhajtaná leplezni. Célja világos: a hadsereget átkarja hozni Anatóliából Trácliába, hogy legalább ezt a területet megtarthassa, miután diplomáciailag ez is veszélyben forog. A joniai autonómia proklamálása azt jelenti, hogy a görögök felhagytak antollal tervükkel. A londoni Foreign Office azonban úgy véli, hogy ha a görög sereg elvonult Szmirnából és az anatóliai partokról, akkor a tengerszorosok és Konstantinápoly nyitva maradnak és az Anglia által követelt cél megvalósul. Ezért tartotta Lloyd George azt a képviselőházi beszédet, amelyben bennünket megfélemlített Iparkodott.

— **Nagybritánia tudvalevőleg azon az állásponton van, hogy a világ összes tenger-**

szorosait hatalmába kell tartania, valószínűleg — isteni jog alapján. Ez álláspontnak megfelelően támogatja a görögöket, hogy ör gyauánt a Dardanellák mellett maradjanak, amíg maga végleg és teljesen rá nem teheti a kezét. Az aténi kormánynak azt a fenyegetését, hogy megszállja Konstantinápolyt, mosolyogva fogadjuk, mert minden egyebet nem tekintve, nyilvánvaló, hogy a török fővárosnak a görögök által való elfoglalását Franciaország és Itália soha nem tűrnék meg, sőt eszidőszerint Anglia sem nézné jó szemmel Konstantinápolyban Konstantin királyt és seregét. Lloyd George és lord Carson diplomáciai nyomást szarnak gyakorolni a törökökre, hogy elfogadják a „brit békét”, amely Anglia csíjál számára biztosítaná a Dardanellákat. Mi azonban nem vagyunk vakok és a görögök gyermekes fenyegetésével épp úgy hidegen hagynak bennünket, mint a nagyhangu parlamenti nyilatkozatok. Mindezekből csak egy dolgot jegyzünk meg: Görögország ki van merülve és gyógyilhatatlanul elgyöngült. Mi nem követelünk egyebet, csak azt, hogy nemzeti határainkon belül békebe élhessünk és mint a többi szabad népek, teljes politikai és gazdasági függetlenségvel bírjunk. Ezt akarjuk, sem többet, sem kevesebbet. A háboru folytatásáért tehát nem a törökök felelősek, akik minden percbea készek a békelárgyalásra, hanem azok, akik imperialista törekvésekér: az elenségeskedést meghosszabbítják. Az igazság mellettünk van, azonkívül erővel is rendelkezünk és így rendíthetetlen bizalommal tekintünk a jövő elé.

— **A Tisza-pőr a budapesti táblán.** A Délbácskának jelentik Budapestről: A Tisza-pörnek a táblához felterjesztett aktái valószínűleg csak októberben kerülnek sorra. Az orvosszakértők között vltá merült fel Gertner épelműségét illetően. A tábla elrendelte Gertner elcsálápotának ismételt megvizsgálását.

— **Pedlow kapitány ismét Budapestre megy.** Az amerikai jótékony egyesületek képviselőjében Pedlow kapitány szeptember 26-án tenst Budapestre jön, ahol folytatja jótékonyasági akcióját. Lovébea kijelenti, hogy ötállitárd értékű ruházattal és egyéb cikkeket gyűjtött össze, a melyek külön hajóval már utban vannak Magyarországra felé.

— **Rendőrök véres harcra sztrájkoló munkásokkal.** Le Hasreből jelentik: A sztrájkoló munkások és a rendőrség között a tegnapi nap folyamán összeütközés történt, amelynek során három ember meghalt, harminchét pedig megsérült. A sebesültek közt 15 rendőr volt.

— **Szamuely hagyatéka.** Budapestről jelentik: Szamuely Tibor, az öngyilkossá lett népbiztos hagyatéki tárgyalását már legközelebb megtartják. A kincstárnak kívül három özeveg asszony jelentette be igényét, azonkívül Nagylóc község, melyre Szamuely annak idején százezer korona hadiarcot vetett ki. A terroristá hagyatéka való igényükről törvényes örökösök lemondnak.

— **Budapesten megszűnt a pincés-sztrájk is.** Budapestről jelentik: A pincés-sztrájk ma teljes megegyezéssel végződött és a pincérek ma munkába is állottak, azonban a százalérendszer eljéte után most béremelési követelnek. Hasonlóképpen a vas munkások is mindenhol felvetik már a munkát.

— **Bokányi Dező lett a magyar kommunista mozgalom vezetője.** Becsből jelentik: A cseresakció folytán Oroszországba került magyar kommunisták kívánására a moszkvai kormány Kun Béla kezéből kivette a magyar kommunista mozgalom irányítását és kisebb megbízatással Szibériába, Jekaterinburgba küldte, a magyar kommunista mozgalom élére pedig Bokányi Dezőt állította.

— **Francia napilap Budapestben.** Ma kaptuk Budapestről a „L'écho de Danibe” című francia napilap mintavályságát, mely szeptember 15-én indult meg Budapest F. de Gerandó a Tribuna de Genéve szerkesztőjének és a Y Eclair volt keleti tudósítójának szerkesztésében. Az új lap elsősorban Keleteurópa kérdésével fog foglalkozni. Idelglenes szerkesztősége. Budapest IV. Egyetem u. 3., Párlaban pedig 85. rue de la Boffle.

— **Iskolai beiratások.** A „Trg. Oslobodjenja” (volt rom. kath. beltéri elemi iskola) és a rókusai állami elemi iskolához tartozó tanulólesek beírása folyó évi szeptember hó 1. 2. és 4. én délelőtt 8—11 óráig eszközötelik. A rókusai iskolához tartozók is a beltéri iskolaépületben iratkoznak. Az I. osztályu tanulók keresztleveleket hozzák magukkal, a többiek pedig előző évi értesítőjüket. Felhivatnak a szüők, hogy tanköteles gyermekeiket okvetlenül a fenti 3 napon beírassák. Az I. és II. osztályu leányok közül a rókusai iskolához tartoznak azok, kik a következő utcákban laknak: Báthori, Egres, Hunyadi, Kamenical, Klizsi, Mátyás király, Futaki 61. és 132 számútló klfelé, Magyar-utca 57. és 80-tól klfelé, Vasuti (Petőfi) utca 66. és 67-től klfelé. Lovász és Vásár-utca páratlan számal és a Darányi-telep. A többi I. és II. osztályu leányok a zárdában iratkoznak.

— **Új politikai hetilap Zagrebben.** Az u. n. semleges politikusok, közöttük Cvijic egyetemi tanár dr. Tomljenovic volt bán, dr. Smolaka, Tarbagila, Zelvko Bertoz, Milica Jaksica, dr. Ante Pavelic és Stranický szeptember 10-én politikai hetilapot indítanak meg Zagrebben „Narodna Sloga” címen. A lap és a mögötte álló politikusok célja a jelenlegi politikai pártokon kívül állók szervezése semleges alapon, mely független volna egyrészt a beograd kormány, másrészt azonban a horvát blokk extrém politikai irányától.

— **300 hallgatót vesznek fel a budapesti egyetem bölcsészeti karán.** Budapestről jelentik: A Tudományegyetem bölcsészeti karán megállapították az idel tanévben felvehető hallgatók számát. Eszerint háromszáz hallgató iratkozhatik be, melynek hat százaléka szléd nemzetiségű lehet.

— **Szeptember 10-én nemzetközi rokkantkongresszust tartanak Ljubljánban.** Beogradból jelentik: A jugoszláviai rokkant-egyesületek vasárnap értekezletet tartottak Beogradban, amelyen a ljubljanski, nemzetközi rokkantértekezlet programjának előkészítésével foglalkoztak. Ezen a kongresszuson résztvesznek az összes barátságos államok rokkant-egyesületeinek küldöttjei. A beograd értekezlet foglalkozott a jugoszláviai rokkantok országos nagygyűlésével is, amelyet a ljubljanski nemzetközi kongresszus után, szeptember 16-án tartanak meg Beogradban. Erre felfognak vonulni az ország rokkantjai közül legalább ötvenezren, hogy tüntessenek a kormány ellen, amely — szerintük — különféle rendszabályokkal akar kibujni a rokkantakkal szemben vállalt anyagi és erkölcsi kötelezettségtől. A rok-

kantak körében ország szerző nagy az elégedettség és ez — a jelek szerint — a beograd országos nagygyűlésen hatalmas méreű tüntetésben fog kifejezésre jutni.

— Branting lesz a Népszövetség új elnöke Genfben jelenik: A Népszövetség tagjait most az a kérdés foglalkoztatja, ki legyen a Népszövetség elnöke a következő évben? A statutumok értelmében ugyanis az év végén a mostani elnök mandátuma lejárt. A tagok egy része Chille londoni követét, Edwardsot akarja megválasztani, mivel ő lesz az elnöke a jövő évben összeülő panamerikai kongresszusnak. Azt hiszik, hogy ez a körülmény a Népszövetségre nézve nagy előnyt jelentene. A tagok többsége azonban Branting norvég szociáldemokratavésér és többszörös miniszterelnök jelöltéje mellett foglal állást. Branting hívei avval érvelnek, hogy az ő megválasztása esetén a nemzetközi szociáldemokrácia sokkal inkább támogatja a Népszövetség törekvéseit. Az eddigi jelekből következtetve Branting megválasztása sokkal valószínűbb, mint Edwardsé.

— Az orvosi díjazás szabályozása. Ezzel a programmal fog foglalkozni a vajdasági orvosok kongresszusa, amelyet szeptemberben tartanak meg Pallecon. A kongresszus napját eddig még nem állapították meg.

Közgazdaság

Tőzsdei árfolyamok ismét emelkedik a márka.

Beograd, aug. 28. A mai gör. kel. ünnep miatt a tőzsde szünetelt. Mindazonáltal nagy magánforgalom volt, melyben a nyugati devizák, különösen Róma és Páris emelkedtek. A mai nap legfontosabb eredménye a márkának emelkedése, mely a szombati napon érte el minimumát.

Z a g r e b, augusztus 28. London 379-382 Newyork 84—, Milauó 375-380, Páris 680-685, Prága 306-312, Berlin 430-520, Zürich 1600—, Bukarest —, Budapest 450—, Bécs —, Genf —, Amsterdam —, Szófia —, Varsó —, Brüsszel —, Kopenhága —.

Z ü r i c h, aug. 28. Zárlat. Berlin 034 (029), Hollandia 205 — (—), Newyork 52475 (52475), London 2346 (2347), Páris 4050 (3965), Milauó 2315 (2265), Prága 1970 (1870), Budapest 028 (029), Zagreb 14750 (145—), Varsó 00650 (0065), Bécs 0005 (0005), bélyegzett osztrák korona 000750 (00075).

Csődben az osztrák devizaközpont

Az osztrák devizarendelet teljesen elhibázott voltát most már a bécsi kormányhatóságok sem tagadhatják. Ennek a szerencsétlen rendeletnek káros hatása, keletos irányban is érvényesül: nemcsak, hogy nem állta útját az idegen valuták bécsi kurzusemelkedésének, hanem elviselhetetlen valutánséget idézett elő, másrészt pedig teljesen megbénította Ausztria gazdasági életét. Az osztrák ipar nem tudja megszerezni legnékülözhetetlenebb nyersanyag-szükségletét sem, a kereskedelem pedig éppen séggel vagy semmivel, vagy csak elenyésző kis részét kapja meg az idegen valutaszükségletének, amely a külföldön vásárolt áruira kellene. A devizaközpont tegnap és ma alig rendelkezett már idegen fizetési eszközökkel és az élelmiszerkereskedőknek is már csak 20 százalékat tudta adni az ezek által igényelt valutáknak, amelyekre külföldön vásárolt élelmiszerek árának kifizetésére lett volna szükségük.

— Devizarendelettel — mondotta egy bécsi bankember — noha az intenció és az elgondolás elméletileg helyes volt, a gyakorlatban tagadhatatlanul kudarcot vallottunk. Minden eredmény, amelyet a rendeletből, a valuta és deviza szabadforgalmának betiltásától vártunk, ellenben olyan jelenségek és tények származtak, amelyek komoly gondolkodásra kényszerítik az illetékeseket. Külföldi fizetési eszközök hiányában eddig soha nem tapasztalt nyersanyag-hiánnyal küzd iparunk és ugyanezen okból az a veszedelem fenyeget, sőt már az ajtón dörömböl, hogy a legnél-

külözhetetlenebb élelmiszereket sem tudjuk beszerezni. Az idegen fizetési eszközök bécsi árfolyamának emelkedését nem tudtuk megállítani, mert erős kezek nem szolgáltatják be valutájukat a devizaközpontba, valutsheussera spekulálnak és ezt a kezükön levő valutáknak tartásával elő is mozdítják és mert a devizaközpont képtelen kielégíteni az ipar és kereskedelemnek jogos és indokolt valutaszükségletét, ezek tilos utakon, zúgkereskedelem útján igyekeznek megszerezni az idegen fizetési eszközöket és így szintén fokozóul lesznek a kurzusemelkedésnek. Ilyen körülmények mellett a Devizaközpont kénytelen minden tőzsdenapon magas kurzusokat megállapítani, hogy megszerezze a szükséges valutának legalább egy részét, a clearing kurzus azonban még mindig nem elégíti ki a valutával rendelkezők igényeit.

— Hogy a bécsi devizaközpont által megállapított kurzusok messze alatta maradnak a bécsi pénzügyi által elismert kurzusoknak, azt az a tény is bizonyítja, hogy az ugynevezett valuta-értékpapírok bécsi kurzusai koronákra és valutákra átszámítva aránytalanul magasabbak a clearing valutakurzusánál: így cseh értékpapírok már 260—300.000 osztrák koronás kurzusokkal vásárolnak. Kétségtelen, hogy a devizaközpont egyedjoga nem tartható fenn, arról azonban egyelőre hallani sem akarunk, hogy a rendelet előtti helyzetet, vagyis a teljes és devizánsági szabadságot visszaállítsuk. A megbeszélések már folyamatban vannak és mert a szükség kényszerít, rövidesen érdemleges intézkedések is történnek.

SPORT

* **Slavija—NTK 5:1 (1:0).** Az oszljeki csapat játéka nagyon is érezhető volt a tegnapi erős mérkőzés. Nem játszottak oly gyorsan, hanem inkább higgadtan, súlyt helyeztek az okos kombinációkra és ezzel a játékkal biztosan meg is nyerték a meccset. Az NTK-ban ma a védelem és halvesor nem kapott elég labdát viszont támadásaik nagy részét leszerelte a Slavija védelme, amely ma elsőrangú mutatót. Különösen a kapus bravuros védései társolták meg sokszor szép számu közönség. A mérkőzés mindvégig nagyon fair volt és szinte jól ezett látnunk — szomorú, hogy ezt is fel kell említeni, hogy a játékosok nem ragadtatták el magukat durvaságra. Az első félidőben egyenlő erő küzdelméből lassanként határozott Slavija fölény alakult ki, melynek eredményeként egy saroklövésrel megszereik a vezetést is. A II. félidő elején az NTK csatársora több támadást vezet, amit Lenci szép goalja befejez. Utána Slavija felnyomul és a második goalal biztosítja a mérkőzés eredményét. NTK is többször támad de eredménytelenül. A Slavija csatársora melyet a fedezetek különösen támogatnak, kihasználja az NTK védelem gyengeségét és ötre szaporítja a goalok számát. **Bíró: Csajági volt.**

* **OSKV—Slavija (Oszljek) 3:1 (2:0).** Kinos botrány zavarta meg a tegnapi mérkőzést és mint mindig ez alkalommal is a novisadi csapat volt a botrányt okozó. Az egész botrányban az volt a legszomorú, hogy a bíró nem torolta meg. Maga a mérkőzés egyébként sem tartozott a szép mérkőzések közé, mert csak néha tűnt fel egy egy szép kombináció vagy ésszerű játék. A játék első perceiben kialakult az OSKV fölénye, főleg a Slávja feltűnően gyenge halvesora miatt. Az OSKV több támadást vezet, melynek eredményeként Dudás a 12. percben goalt lő. Utána ismét a novisadi a többet támadó fél, egy támadást a Slávija hátréde csak úgy tud megakadályozni, hogy a labdát a kapushoz juttatja, ez azonban rosszul fogja és a labda a hálóba jut (2:0). Slávija most klegyenlítésre törekszik és erősen támad. Ováry a tizenhatoson belül kézzel fogja a labdát, a megítélt tizenegyet azonban Tuskó szépen védi. A félidő vége előtt Dudás lágykúron ragja a Slávija bekkét, mire az összeesik és kiviszi a pályáról. A II. félidőben, Slávija támad és szép összjáték után a balösszekötő remek goalt lő (2:1). Utána változatos játék, mely azonban eldurvul és a bíró három oszljeki játékost is kiállít. A Slavija ellen megítélt tizenegyet a csapat igazságtalannak tartja és

ezért a kapus nem is védi. Nem sokkal ezután Ováry ököllel neki támad az oszljeki centernek üt veri és a bíró nem állítja ki. A mérkőzés ezután rövidesen be is fejeződik.

* **Magyarország—Középnémetország 5:3 (3:2)** A Hpcsei Stadionban 20.000 ember előtt mérkőzött a két csapat. A magyarok a következő összeállításban vették fel a küzdelmet a középnémet válogatottakkal. Fehér — Fogl II. Fogl III. — Kerész II., Szabó, Schweng — Paulusz, Braun, Opatá, Hirzer, Welsz. A magyar csapat összeállítása budapesti vélemény szerint nem sikerült a legjobban, különösen a csatársort tartották gyengének. A mérkőzés során azonban a lebecsült csatársor kiváló játéka megszerezte a győzelmet. A legjobbnak Hirzer balösszekötő bizonyult ari egymaga három goalt lőtt. A másik két goalt Braun és Opatá lőtték. A védelem bizonytalanul dolgozott, Fehér kapus nem védett a tőle megszokott rutinnal. A német csapatban Edi centerhalf játszott jól egy a támadásban, mint a védelemben. Esőrangú játékot produkált még a két összekötő. A goalarány híven adja vissza az erőviszonyokat. A mérkőzés végén a közönség meleg ünneplésben részesítette a győztes csapatot.

* **Unirea—Beogradski SK. 1:0 (0:0)** A technikailag fölénye, jól kombináló, komplett temesvári csapat jól megérdemelt győzelme. Nagyobb goalarányu győzelem küzdésében az Unireát Andrijevics bíró hallatlan elfogultsága akadályozta, aki a csatárokat minden lefutását állítólagos offsideok és faultok miatt lefűta. Ugyancsak nem itélt meg a bíró a második félidőben egy jól passzrozott győnyörű goalt, mert szerinte offsideben állt egy csatár. A mérkőzés végén a közönség élesen tüntetett a bíró ellen.

* **Palánkai „Sloga”—NAK kombinált 3:1 (2:0).** Bíró Resseil. Palánkán játszott vasárnap a NAK csapata, amely öt tartalékkal állt ki az ottani jóképességű „Sloga” ellen. Kapuvásztásnál a „Sloga”-nak kedvez a szerencse. A NAK erős nap ellen játszik, ami különösen a védelem munkáját nehezítette meg. Az első félidőben a „Sloga” a többet támadó fél, ami az elért két goalban jut kifejezésre. A második félidőben Lerch, Jecet, Német szép összjátéka révén frontba kerül a NAK csapata is. Erre a „Sloga” minden embere védelemben vonul s az eredmény lényegesen megváltoztatását lehet lenné teszi. Egy kapu előtti kavarodásból lövi Német a NAK egyetlen goalját. A bíró feltűnően indiszponált volt, olyanokra, hogy a leg-elemibb szabálysértéseket is megtorlatlanul hagyja.

* **A „Kinizsi” győzelmei Zagrebban.** A „Kinizsi” erősen rácafolta a helybeli „sportkonradok” azon tippjére, hogy a „Kinizsinek” novisadi első szereplése után Zagrebban feltétlenül vereséget kellett volna szenvednie. Csak azon kevés hozzáértő, köztük Mátyás subotici bíró előtt, kik a „Kinizsi” nek a NAK-kal szemben mutatott ragyogó képességű játéka látták, volt világos, hogy a két ország bajnok csapata küzdelmének kimenetele teljesen nyílt. A „Kinizsi” Zagrebban is győnyörű, magas technikai játékaival fölényes győzelmeket aratott, a novisadi az első nap a „Concordiát” 3:0, a második napon a „Hisk”-ot 3:1 arányban győzte le. A „Kinizsi” Jugoszláviában eddig nyolc mérkőzést játszott, melyek közül hét esetben győzött, egy esetben — a subotici ZAK ellen — veszített. Az eddigi mérkőzéseken adott 26 és kapott 8 goalt.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótalajdonos: Fáth Ferenc és társai.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TŐZSDEI ÁRFOLYAMON

a legkulánsabban teljesít.

Hirdetések.

INGYEN!

Női kabátokat, kosztümöket, ruhákat (nem kapni ugyan sehol) de kifogástalan, jól illőt a legolcsóbban csak 3451-2 12

Korn és Brankovits

cégné s ereszheti be. Novisad, Főter 1. szám az udvarban 1. emeleten. Figyeljen a címre

HA üzleti forgalmát emelni akarja

HA házat, földet, üzletet, avagy bármit venni vagy eladni akar,

HA jó álláshoz akar jutni, vagy alkalmazottakra van szüksége,

HA a világ bármely lapjába bármilyen hirdetni valója van,

HA hirdetéseit a lehető legolcsóbban és a legkevesebb munkával akarja feladni,

nyelvi hibákat, a legkevesebb munkával akarja feladni, a legkevesebb munkával akarja feladni, a legkevesebb munkával akarja feladni,

FUCHS nemzetk. hirdetői. és hirdetői váll. Novisad, Kralja Petra u. 13. (3421)

Fényképeket

minden minőségben elismert elsőrendű művészi kivitelben azonnali szállításra mérsékelt árak mellett (750.— koronától feljebb)

Nagyobbít „ARTOS” fényképezési műintézet

Zagreb, Postafiók 154.

Ezen hirdetés beküldője 5% engedményben részesül. 3320 6 25

Alkotmány-utca 28. szám 3440-3-3

ház eladó.

2 szoba-konyha több mellékhelyiséggel azonnal átvehető. — Bővebbet ugyanott.

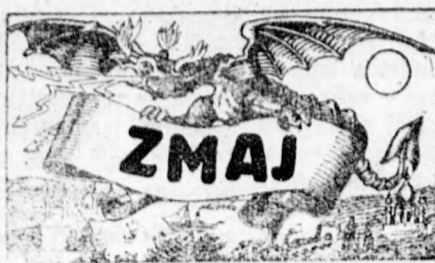
Szobafestő szerszámok

(mintákkal) eladók. — Cím a kiadóban. 3426 1 2

Jobb házból való 3448 2 3

2—3 diák

külön bejárati villanyvilágítású szobába teljes ellátásra elfogadtatik. Cím „Fuchs” hirdetőjében, Kralja Petra 13.

NOVISAD Telefon: 222. sz. Távírat: Zmaj. Njeguseva ul. 8.

Universalan Posrednički Büro i Razna Zastupstva. - Általános Közvetítő Iroda és Különféle Képviselet.

Közvetít: Ingó és ingatlan adás vételét (házakat, földeket, birtokokat, gyárakat stb.)

Szerez: Jelzőlogköcsönöket ingatlanokra, telekkönyvi bekebelezés mellett a legmagasabb összeg erejéig.

Vállal: Elsőrangú gyári és cégképviseleteket vagyoni garancia mellett.

Bizalmat kér: 1
KEKIĆ és STOJKOVIĆ.

ELADÓ egy háromjártu

MALOMBERENDEZÉS

mely áll 3 pár kőből (kompl. szerelve) és egy 25 HP stabil nyersolajmotorból. Ára az egésznek vagonba rakva 60.000 dinár. Ugyanott 2 pár malomkő kapható szerelvény nélkül, páronként 3500 dinárért. Veszek használt cséplőgarnitúrát eredetileg csereüzletet is kötök. Ügynököket díjazok. RÓZSA FERENC 3423-2-3 Stara-Kaniža (Bačka)

APOLLO MOZGÓ

AUG. 28

Szünet.

Ruha és fehérnemű varrást

elvállalok. Azonkívül egy 18 óás leányt teljes ellátásba felveszek. Klein Imréné, Kert-u. 10. (Sarkon a Schön-féle butorkereskedés van

Vaskereskedőknek ajánl helyi üzemben készült

füstcsöveket, sajtolt könyököket

a legjobb minőségben és legolcsóbb áron. — Guba József, vas, szerszám és mezőgazdasági gépkereskedő Bačka Topola. 3263-12-17

Bognárok,

3397-2-3

kaszni és kerécsináló, Kovácsok, elsőrendű padló emberek, hintó munkákban jártasak, Fényező, finom munkák végzésére, Kárpitos, kasznicsináló, hintó és autó munkára azonnal beléphetnek a legnagyobbított és gépekkel ujjonnan berendezett

Prva Srpska Fabrika Kola St. Bakse Beograd, Ratarska ulica 97. szám.

Telefon: 11-22. Telefon: 11-22.

DEDITS A.

Spediteur NOVISAD Željeznička ulica 100.

3265-15-30 HOTEL ORIENT.

MONOPOL

SÓ

átvételét és szállítását hajón vagy vasuton elvállalja bármily mennyiségben

kedvező feltételek mellett

5 szobás lakásnak

könnyen átalakítható raktárhelyiség tiszta tégl épületből, továbbá egy üres házbély és 1 jókarban levő hintó eladó. Bővebbet a kiadóban 3385 0

Ládakészítő felvétetik

Első Jugoszláv Vegyészeti Gyár Laze Kostić (Széchenyi) utca 9. sz.

A közeledő iskolaidény alkalmából

felhívom a zárdaintézetek és a kántortanító urak b. figyelmét a kiadásomban megjelent Léh Jakab egyházi karnagy által összeállított

JUBILATE DEO

című ifjúsági ima- és énekeskönyvre, amelyből korlátlan mennyiség kapható. Ára felvászson kötésben 7-50 dinár, egész vászon kötésben 10.— dinár. Viszontelárusítóok árengedmény.

ÁBRAHÁM JÁNOS

könyv- és papírkereskedése Novisad, Sándor király u. 9. szám.

G. M. DOSTAL leghiresebb PIPERE GYÖNGYPORA

a legjobb béhebelli minőségben ismét kapható az összes gyógyszerárakban, drogeriákban, illatszert-, pipere-kereskedésben és minden szakmabeli jobb üzletben. — Napenkénti használatnál az arcnak és bőrnek óde, rózsás szint kölcsönöz. A kezeket puhítja és fehéríti. Főlerakat: „FARMAGENCIJA” Novisad, gyógyszer-készítmények és pipere-cikkek ügynöksége.

Nyomatott a „Gutenberg” könyvnyomdában, Novisad (Szabadság-tér 1.) II. udvar.